

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Describe the Gaon of Vilna's attitude towards *yishuv ha'aretz*, settlement in Eretz Yisrael.
2. According the Gaon of Vilna, what is the most effective way of bringing about the *geulah*, the final redemption?
3. Describe the the first years of the *kollel Perushim*, under the leadership of Rav Menachem Mendel of Shklov.
4. Describe Rav Menachem Mendel of Shklov's relationship with the Gaon of Vilna.
5. What were the greatest challenges that faced Rav Yisrael of Shklov in maintaining the viability of the *kollel Perushim*?

This and much more will be addressed in the ninth lecture of this series:

"Rav Yisrael of Shklov and the Migration of the Disciples of the Gaon of Vilna".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

This lecture is dedicated to the memory and *Li-ilui Nishmos*

ר' בן ציון בן ר' אברהם יהושע
ור' מרדכי אריה ב"ר משה שמחה הלוי ורחל בת ר' משה יחזקאל
of blessed memory.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XX Lecture #9

RAV YISRAEL OF SHKLOV AND THE MIGRATION
OF THE DISCIPLES OF THE GAON OF VILNA

I. The Vilna Gaon and Migration to Eretz Yisrael

A.

באתי לבקש מאתכם שלא תצטערו כלל וכלל, כמה שהבטיחו לי אמתית, וגם לא תדאגו הנה אנשים נוסעים על כמה שנים בשביל ממון, מניחים נשותיהן וגם הם נע ונד בחוסר כל. ואני תודה לא-ל נוסע לארץ הקדושה שהכל מצפים לראותה, חמדת כל ישראל (נוסח אחר – וחמדת השם יתברך כל העליונים והתחתונים תשוקתם אליה), ואני נוסע בשלום ברוך ד'. וגם את יודעת שהנחתי ילדי שליבי הומה עליהם וכל ספרי היקרים והייתי כגר בארץ אחרת והנחתי הכל כו'. . . . ואם ירצה ד', אם אזכה להיות בירושלים עיר הקדש אצל שער השמים, אבקש בעדך כאשר הבטחת. ואם נזכה נתראה יחדיו כלנו, אם ירצה בעל הרחמים. . . . אגרת הגר"א ז"ל למשפחתו כשנסע לארץ ישראל

I have come to ask of you that you not be at all pained, as you have truly promised me, and also do not worry. Behold people travel for many years for the purpose of monetary gain. They leave their wives and wander from place to place in utter destitution. I, [on the other hand,] am traveling, thank G-d, to the Holy land, the place everyone longs to see, the desire of the entire Jewish people (an alternate version reads: the place of desire of Hashem, may He be blessed, the place which all of the higher and lower beings long for). And I am traveling in peace, blessed be Hashem. You also know that I have left behind my children for whom I yearn and [have also left behind] my precious *seform* (holy books). Like a stranger in another land, I have left behind everything etc. . . . And if Hashem so wills, if I merit to be in Jerusalem, the holy city, by the gates of Heaven, I will pray upon your behalf, as I promised. And if we so merit, we will see each other together, if the Master of Compassion so desires. . . . **Letter of the Gaon of Vilna to his family which was written upon his planned departure to Eretz Yisrael**

B.

(1) אם תהיה הגאולה באמצעות זכות ישראל יהי' הדבר מופלא במעלה ויתגלה הגואל ישראל מן השמים במופת ואות כאמור בס' הזוהר משא"כ כשתהיה הגאולה מצד הקץ ואין ישראל ראויה לה תהיה באופן אחר ועלי' נאמר שהגואל יבא עני רוכב על חמור . . . . ספר אור החיים פ' בלק

If the redemption will occur through the merit of Israel, then it will occur wondrously and the Redeemer of Israel will be revealed from Heaven through a miracle and a sign, as it states in the Zohar. Whereas if the redemption occurs because the appointed time of the "end" has come, and Israel will not yet be ready, then it will occur in another manner. Regarding this does it say that the Redeemer will come impoverished, riding on a donkey. **Sefer Ohr HaChaim, Parshas Balak**

(2) רבי חייא רבא ורבי שמעון בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתה וראו איילת השחר שבקע אורה אמר רבי חייא רבה לר' שמעון בן חלפתא בירבי כך היא גאולתן של יש' בתחילה קימאה קימאה כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת מאי טעמא כי אשב בחושך ד' אורי לי כך

בתחילה ומרדכי יושב בשער המלך ואחר כך ויקח המן את הלבוש ואת הסוס ואחר כך וישב מרדכי אל שער המלך ואחר כך ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ואחר כך ליהודים היתה אורה ושמחה. תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א ה"א

Rabbi Chiya Rabba and Rabbi Shimon ben Chalafta were walking in the valley of Arbel at dawn and saw the morning star as its light began to shine. Rabbi Chiya Rabba said to Rabbi Shimon ben Chalafta: My master, this same pattern occurs at the Redemption of Israel. Initially the changes occur very slowly but as time progresses it becomes increasingly more intense. What is the basis for this? (Micha 7:8) “. . . when I sit in darkness, the L-rd shall be a light to me.” This is a pattern [that has been demonstrated in history]. Initially [we read] (Esther 2:19), “. . . and Mordecai sat in the king’s gate.” Subsequently [we read] (Ibid. 6:11), “Then took Haman the clothing and the horse, and arrayed Mordecai, and brought him on horseback through the streets of the city, and proclaimed before him, Thus shall it be done to the man whom the king delights to honor.” And then (Ibid. 6:12), “And Mordecai came again to the king’s gate.” Afterwards [we read] (Ibid. 8:15), “And Mordecai went out from the presence of the king in royal clothes of blue and white, and with a great crown of gold, and with a garment of fine linen and purple and the city of Shushan rejoiced and was glad.” And finally [we read] (Ibid 8:16), “The Jews had light, and gladness, and joy, and honor.” **Talmud Yerushalmi Berachos 1:1**

(3) כלל גדול היה אומר תמיד רבנו שכל עבודת האתחלתא באתערותא דלתתא “הכל כמו בימי בית שני”, כמו בימי “עזרא ונחמיה” ברשיון כורש. ס’ קול התור מהרה”ג ר’ הלל ריבלין תלמיד הגאון מווילנא, פרק ו’

Our master, [the Gaon of Vilna], used to always say that the governing principle is that the entire [Divine] service during the initial period [of redemption] is dependent upon an arousal from below. “Everything will occur akin to what occurred in the time of the second Bais HaMikdash (Temple),” just as it occurred in the time of “Ezra and Nechemia” with the permission of Cyrus (Artaxerxes - See Rosh Hashanah 3b). **Sefer Kol HaTor (the Voice of the Turtledove), HaGaon R. Hillel Rivlin, Disciple of the Gaon of Vilna, Chapter 6**

(4) עפ”י רבנו הגר”א אם לא זכו, תתחיל האתחלתא דגאולה באתערותא דלתתא כמו שהיה בימי כורש, בימי בית שני, מסטרא דשמאלא היינו במדת הדין. שמאלו תחת לראשי שנאמר על מב”י ותהי ברשיון מלכי האומות ואחר כך תבוא שלמות הגאולה מסטרא דימינא, היינו במדת החסד. וע”י קו הרחמים על פי הכתוב ברחמים גדולים אקבצך (ישעיה נ”ד:ז). . . כלל גדול מאד הוא עפ”י רבנו שכל הדברים העתידיים לבוא בשלמות הגאולה מתחילין גם באתחלתא דגאולה קימעא קימעא בטצ”ץ עקבות משיחא, עקבי הצאן. שם פרק א’

According to our master, the Gaon Rabbainu Eliyahu [of Vilna] if the Jewish people are not worthy [of a miraculous redemption], the beginnings of the redemption will be initiated through an arousal from below (i.e. human effort) similar to what occurred in the time of Cyrus, during the second Bais HaMikdash (Temple) period. [This will be enacted through] the “left side”, i.e., through the attribute of “*din*” (justice - i.e. in order to insure that Hashem’s promise to liberate Jewry at the end of the days will ultimately be fulfilled), in accordance with the verse (Shir HaShirim 2:6), “His left hand is under my head,” which is a reference to *Moshiach ben Yosef* (the Messiah from the tribe of Joseph). This will occur through the permission granted them by the kings of the [various] nations. Afterwards the complete redemption will occur through the “right side”, i.e. through the attribute of “*chesed*” (lovingkindness) and through the “line” of Divine mercy in fulfillment of the verse (Isaiah 54:7), “And with abundant mercy I will gather you.” . . . This is an extremely important principle, according to the Gaon: Everything that will

come to be at the completion of the redemption will only begin through a very gradual process, through the 999 footsteps of the *Moshiach (Ikvosa d'Meshicha)*, which are compared to the “footsteps of the flock” (Shir HaShirim (1:8). **Ibid. Chapter 1**

5) שאלנו את פי רבנו האם מותר להכנס בכל הפעולה הזאת אשר יש בה סכנת נפשות על כל צעד ושעל, ויען לנו רבנו: יעקב אבינו שהיה הראשון ל"קבוץ גליות" כשנסע לארץ ישראל עם כל בני ביתו, סכן את עצמו ואת כל ב"ב הן ביציאתו, בברחו מלבן והן בכניסתו לארץ ישראל עם כל בני ביתו, בפגישה עם עשו. וסוף סוף בא יעקב שלם סכתה. ועל זאת נאמר בשלם סכו ומענתו בציון (תהלים ע"ו:ג). ועוד הוסיף רבנו בקשר לשאלה זו הרי כתוב בציון ובירושלם תהיה פליטה ובשרידים אשר ד' קורא (יואל ג:ה). שם, גליון לפרק ו'

We directly asked our master, [the Gaon,] if it is allowed to initiate such action which is fraught with danger at every single step. Our master answered us, “Our forefather Yaakov, who was the first one involved in the “ingathering of the exiles”, when he traveled to Eretz Yisrael with his whole household, endangered himself and his whole household both at the time that he fled from Laban and also at the time he entered Eretz Yisrael in his meeting with Esau. At the end, though, Yaakov arrived at Sukkos in peace. Regarding this it is stated in Scripture (Psalms 76:3), “And in Salem (Jerusalem - i.e. the city of peace) is His tabernacle, and His dwelling place is in Zion.” In connection to this question, our master added the following: Behold it is written (Joel 3:5), “. . . Mount Zion and in Jerusalem will be a refuge, as the L-rd has said, and among the remnant, those whom the L-rd shall call.” **Ibid. Gloss to Chapter 6**

6) בכדי לדעת ולהבין לרוחם התלהבותם ומסירות נפשם של תלמידי הגר"א והסתכנותם בנסיעה לאר"י משך שנה בסירות קטנות על מים רבים אדירים וסבלותם בהתישבות הראשונה בזמן של מחלות ומגפות ר"ל פרעות ר"ל והבין לעקשונתם הגדולה בעבודה זו צריכים ללמוד הרבה את היסוד הרוחני שלהם את "סערת אליהו" רבם הגר"א לקיבוץ גליות וישוב ארה"ק שזה היה יסוד היסודות שתלמידיו מסרו את נפשם ובאו באש ובמים בכדי לקרב את הגאולה במצות רבם. ענין האתחלתא שרבנו הגר"א מדבר הרבה ע"ז בחבוריו הקדושים. הקדמת הרה"ג ר' ישעיהו חשין לספר "דברי ישעיהו" מובא בהקדמה לס' קול התור

In order to know and understand the spirit, zealotness, and self sacrifice of the disciples of the Gaon of Vilna and how they endangered themselves to travel for a year's time to Eretz Yisrael in small boats on the mighty seas and how they experienced such adversity during the first years of the settlement, a period filled with sickness and plague, may Hashem protect us, and pogroms, may Hashem protect us, and how to understand their tremendous stubbornness in [continuing] this endeavor, one needs to spend much time studying their spiritual foundation, the “whirlwind of Eliyahu” (see Kings II Chapter 2), their master the Gr"א (Gaon Rabbainu Eliyahu), to effect the ingathering of the exiles and the resettlement of the Holy Land. This was the ultimate foundation for which his disciples sacrificed their lives and went into fire and water in order to hasten the redemption in order to fulfill the command (*mitzva*) of their master. This is the subject of the initiation of the redemption of which our master, the Gr"א, spoke repeatedly in his holy works. **Preface of HaRav HaGaon R. Yeshaya Cheshin to his work, “Divrei Yeshaya”, quoted in the preface to Kol HaTor**

C.

(1) הגאולה הזאת לא תהיה רק ע"י לימוד התורה. ועיקר הגאולה תליא בלימוד הקבלה. ס' אבן שלמה, ליקוט מתורת הגאון מווילנא

This redemption will be effected through the learning of Torah. The essential redemption is dependent upon the study of Kabbalah. **Sefer Even Sh'laimah, a compilation of the teachings of the Gaon of Vilna**

(2) למוד תורת קבלה . . . הוא אחד הדברים העקריים לקרוב הגאולה . . . ועיקר למוד הזה הוא בארץ ישראל בכלל ובירושלם בפרט. וזאת כוונת מציון תצא תורה, מלשון גלוי, גלוי נשמת תורה. ס' קול התור מהרה"ג ר' הלל ריבלין, פרק ו'

The study of Kabbalah . . . is one of the essential ways of hastening the redemption. . . . The most effective study is that which is done in Eretz Yisrael, in general, and particularly in Jerusalem. This is the meaning of the verse (Isaiah 2:3), “. . . for from Zion shall go forth Torah . . .” “Go forth” is an expression of revelation, i.e. the revelation of the soul of the Torah. **Sefer Kol HaTor, HaGaon R. Hillel Rivlin, Chapter 6**

(3) הנשמה אמרה להרב שמה שזכה שנתגלו אליו הדברים העליונים לא מפני שלימד הרבה מש"ס ופוסקים הרבה רק משום תפלה שהיה מתפלל תמיד בכוונה גדולה ומשם זכה למעלה העליונה: צוואת הריב"ש מא

The soul said to the Rav (Baal Shem Tov) that the reason he merited that these lofty ideas were revealed to him was not because he had learned much of Talmud and the *Poskim* (halachic authorities) but rather because of his prayer which he constantly did with great concentration. From that, did he merit to reach such great heights. **Tzavo'os HaRivash (R. Yisrael Baal Shem) 41**

(4) בר"ה שנת תק"ז עשיתי השבעת עליית הנשמה, כידוע לך, וראיתי דברים נפלאים במראה מה שלא ראיתי עד הנה מיום עמדי על דעתי, ואשר ראיתי ולמדתי בהעלותי לשם בלתי אפשרי לספר ולדבר אפילו פה אל פה . . . וראיתי במראה כי הס"ם עלה לקטרג בשמחה גדולה אשר לא היה כמוה, ופעל פעולותיו גזירות שמד על כמה נפשות שיהרגו במיתות משונות. ואחזתני פלצות ומסרתי ממש נפשי, ובקשתי ממורי ורבי שלי (אחיה השילוני) שילך עמי, כי סכנה גדולה לילך ולעלות לעולמות העליונים, כי מיום היותי על עמדי לא עליתי בעליות גדולות כמוהן. ועליתי מדרגה אחר מדרגה עד שנכנסתי להיכל משיח, ששם לומד משיח תורה עם כל התנאים והצדיקים וגם עם שבעה רועים (דוד באמצע, אדם שת ומתושלח מימינו, אברהם יעקב ומשה בשמאלו, סוכה נב:) ושם ראיתי שמחה גדולה עד מאד, ואיני יודע לשמחה זו מה הוא עושה, והייתי סובר שהשמחה זו ח"ו על פטירת מהעולם הזה. והודיעו לי אחר כך שאיני נפטר עדיין, כי הנאה להם למעלה כשאני מייחד יחודים למטה על ידי תורתם הקדושה. אבל מהות השמחה איני יודע עד היום הזה. ושאלתי את פי משיח: אימתי אתי מר? והשיב לי: בזאת תדע, בעת שיתפרסם למודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת, ויוכלו גם המה לעשות יחודים ועליות כמוך, ואז יכלו כל הקליפות ויהיה עת רצון וישועה. ותמהתי על זה והיה לי צער גדול באריכות הזמן כל כך, מתי זה אפשר להיות. אך ממה שלמדתי בהיותי שם שלשה דברים סגולות ושלשה שמות הקדושים והם בנקל ללמוד ולפרש, ומתקררה דעתי, וחשבתי אשר על ידי זה יוכלו גם כן אנשי גילי לבוא למדרגה ובחינה כמותי, דהיינו בהיותם יכולים לעלות נשמות וילמדו וישגו כמו אני. ולא נתנה רשות כל ימי חיי לגלות זאת. ובקשתי עבורך ללמד אותך ולא הורשיתי כלל. ומושב עומד אני על זה.

אך זאת אני מודיעך והשם יהיה בעזרך: לנכח ד' דרכך ואל יליזו, ובפרט בארץ הקדושה. עת תפלתך ולמודך וכל דיבור ודיבור ומוצא שפתיך תכוון ליחד שם, כי בכל אות ואות יש עולמות ונשמות ואלקות, ועולים ומתקשרים ומתייחדים זה עם זה, ואחר כך מתקשרים ומתייחדים האותיות ונעשים תיבה ומתייחדים יחוד אמתי בא-להות ותכלול נשמתך עמהם בכל בחינה ובחינה מהנ"ל, ומתייחדים כל העולמות כאחד ועולים ונעשים שמחה ותענוג גדול לאין שיעור, בהבינך בשמחת חתן וכלה בקטנות וגשמיות, וכל שכן במעלות העליונה כזאת, . . . מכתב מהבעש"ט לגיסו ר' אברהם גרשון מקוטוב שנדפס בסוף ס' בן פורת יוסף לה"ר יעקב יוסף

On Rosh Hashana of 5507 (1746), through the use of [Kabbalistic] oaths, my soul went up [to Heaven, in a manner] of which you are well aware. I saw there awesome things; things that I had never beheld from the time that I became spiritually adept. It is impossible to relate to you, even face to face, what I saw and learned while I was up there. . . . I saw in a vision that Samael went up to accuse [the Jews] with unprecedented exultation and he enacted his enactments, a decree of destruction on many souls that they die violent deaths. I was seized with trembling and I risked my life and asked of my Master (Achiah HaShiloni) that he should go with me, for there is great danger to go and ascend to the higher worlds, for from the time that I became spiritually adept I had never risen to such lofty heights. I rose one level after another until I entered the palace of Moshiach. There Moshiach studies Torah together with all of the *tanaim* and *tzaddikim* and also with the seven shepherds i.e. David in the middle, Adam, Seth, Methusaleh at his right, Avraham, Jacob, and Moshe on his left. (Sukkah 52b) I saw there tremendous joy but I couldn't understand the reason. I thought that perhaps the joy was due to the fact that I had [already] departed from this world. (See Berachos 18b) However, they informed me afterwards that I had not departed as yet, for they have pleasure above through the *yechudim* (uniting of the spiritual forces) which I practice below using their holy teachings of Torah. I don't understand to this day, however, the basis for their joy.

I asked Moshiach, "When is the Master coming?" He replied, "You should know this: At the time when your teachings become well known and revealed in the world and your well springs overflow, that which I taught you and you grasped, and they too will be able to perform *yechudim* and their souls will arise similar to yours, then all of the *kelipos* will disappear and it will be a time of grace and salvation. I was wondering about this and I had tremendous anguish about the great extent of time that it will take, if ever. However, amongst the things that I learned while I was there were three *segulos* (formulas that can supernaturally effect changes) and three holy names which are easy to learn and to express. I felt relieved and I thought, that through these means, men of my station can come to such [high] levels as I, that their souls will rise and they too will learn and grasp as I do. I was not given permission, however, throughout my lifetime to reveal this. I especially asked on your behalf to teach you but I was not at all granted permission. An oath was imposed upon me. However, I would like to let you know the following, and may Hashem support you in your efforts: May you always keep Hashem in front of you wherever you go, without interruption, especially in the Holy Land. At the time that you pray and learn and every time you express a thought, you should have in mind to unify Hashem's name, for in every single letter there are worlds [upon worlds], souls and spirituality that rise up and connects and unites one with the other. Subsequently, the letters combine to form words and thereby create a true unification with Divinity and connect your soul with them in every single aspect of the above. All of the worlds then unite as one and arise and create a boundless [spiritual] joy and pleasure. Just as you have an understanding of the joy of [the coming together of] a bride and groom, in this limited and physical [plane,] so too [you can understand] this much greater [exultation in the unification that takes place in] the exalted plane.

. . . Letter from the Baal Shem Tov to his brother-in-law, R. Avraham Gershon of Kutov, which was published by R. Yaakov Yosef as an addendum to his work, Ben Poras Yosef

(5) היה אומר . . . והעיקר מה שהאדם משיג בזה העולם ע"י עמל ויגיעה כאשר הוא בוחר בטוב ומפנה עצמו לד"ת בזה עושה נחת רוח ליוצרו ית"ש וזה כל האדם בעסק תורתו ית"ש אבל מה שהנשמה משגת כשעלה שהוא בלא יגיעה ובלא בחירה ורצון הוא רק קיבול שכר לבד שהקב"ה מטעים בזה העולם מעין עוה"ב. ומשמעות דבריו הק' היה שהיה לו עליית נשמה מדי לילה בלילה מיום עמדו על דעתו הקדושה. . . ומרגלא בפומיה היה שכל ענין השינה לא בראו ית"ש רק לזה התכלית שכל מה שלא תהיה ביכולתו של האדם להשיג בעוד הנשמה מחוברת בגוף גם אחר כל היגיעה והעמל מצד הגוף שהוא מסך מבדיל מגלין לה כשינה שהיא מופשטת אז מן הגוף ומלוכשת בלבוש העליון חלוקא דרבנן. ר' חיים מוואליזין בהקדמתו לפירוש הגר"א לספרא דצניעותא

He used to say . . . that the essential thing is what a person comprehends through his own efforts and toil by choosing that which is [deemed by G-d to be] good and totally focusing on the words of Torah. Through this does a person give satisfaction to his Creator, may He be blessed, and this is the sole goal of his involvement in the study of Torah. That which the soul gains comprehension through *aliyas neshama* (rising to the higher worlds) where it receives knowledge without effort and without the exercise of free will, is merely a way by which the Holy One, blessed be He, rewards him. He gives the person a taste of the next world while he is still in this world. The inference of his holy words was that he himself experienced *aliyas neshama* every single night from the time he reached spiritual maturity. . . He used to often say that Hashem created the whole concept of sleep only in order to [facilitate *aliyas neshama* and] allow a person to comprehend that which is beyond his capacity, despite his best efforts, due to the fact that he is connected to his body which serves as a barrier. While he is asleep and is apart from his body, he is clothed in a higher [spiritual] garment, *chaluka d'rabbanan*. **R. Chaim of Volozhin, Preface to the Gra's commentary to Sifra D'Tzniusa**

(6) מה שידע הבעש"ט היה על ידי שאלות חלום בלילה, והגר"א ז"ל היו לו עליות נשמה בלא שום יחודים רק בטבע. ס' כל הכתוב לחיים הליכות הגר"א אות א'

The knowledge that the Baal Shem Tov received was through a *shailas chalom* (contacting the spiritual world through special efforts and receiving responses while in a dream state) at night. The Gra, z"l, would have *aliyas neshama* without any *yichudim* (special concentration with the use of Divine names). It would come naturally. **R. Chaim of Volozhin, Kol HaKosuv L'Chaim, Halichas HaGra 1**

D.

אין ירושלים נפדית אלא בצדקה, שנאמר: ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה, ונאמר: בצדקה תכונני ורב שלו' בניך וכו'. בצדקה תכונני גזירה וחנינה היא, רצה הקב"ה לזכות את כל ישראל הקרובים והרחוקים במצות בנין ירושלם לפיכך גזר שירושלם תבנה בצדקה. על כל איש ישראל לקחת חלק בבנין והרחבת נחלת ד'. הרחיבי מקום אהליך וכו' ומכ"ש בימים ובמצות שיש בהם קשר ותכונה משותפת עם ירושלם ובנינה. – עזרת בנין ירושלם היא גם חובת תגמול ממה שכל ישראל בכלל ובפרט לוקח ממנה. – אחינו ב"י היושבים עדיין בגולה מקבלים מאחיהם יושבי ובוני ירושלם אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים יותר ממה שהם תורמים לירושלם אפילו כשהתרומה היא בעין יפה. כי כל השפע של ישועה, ברכה, גאולה, חסד ורחמים, הצלחה ורפואה וכו' וכו' של ישראל בכל מקומות פזוריהם הוא אך ורק מירושלם ובנינה. קול התור, פרק ז'

Jerusalem will only be redeemed through [the merit of] charity (*tzedakah*), as it is written (Isaiah 1:27), “Zion will be redeemed through [the merit of] justice and its returnees through [the merit of] charity.” It is also stated (Isaiah 54:13), “You will be established through [the merit of] charity and your children’s peace will be abundant.” “You will be established” is both a decree and an act of grace. The Holy One, blessed be He, wished to bring merit to all of Israel, those that are close and those that are distant, through the commandment (*mitzva*) of building Jerusalem. Therefore he decreed that Jerusalem will be built through charity. It is incumbent upon every man of Israel to take part in the building and expansion of Hashem’s inheritance. “Enlarge the place of your tent, and let them stretch forth the curtains of your habitations etc.” (Isaiah 54:2). This is certainly so during the time and through those commandments (*mitzvos*) which have a particular connection and common characteristic with Jerusalem and its rebuilding.

- Helping to build Jerusalem is an obligatory compensation for all which Israel, in general and particular, takes from it. Our brethren of Israel who still dwell in the exile receive from their brethren who reside and build Jerusalem many more millions and hundreds of millions times over that which they contribute to Jerusalem, even when the contribution is generous. This is because all of the abundance of the salvation, blessing, redemption, lovingkindness and mercy, success and health, etc. which the Jewish people, in all of the far flung places in which they dwell, experience, is only due to Jerusalem and [the merit of] rebuilding it. **Kol HaTor, Chapter 7**

II. HaRav HaGaon R’ Menachem Mendel of Shklov

A.

בשנת תקס"ח בא לעיר הקדושה צפת ת"ו כבוד הרב החסיד המקובל המפורסם המנוח מו"ה מנחם מענדל מק"ק שקלאב. ותחלת בואו היה בעה"ק טבריא, ושם היו עיקרי המנהיגים של ישוב האשכנזים. דטבריא וצפת מכולל אנשי רוסיא, ורבים הרב המפורסם ר' אברהם רב דקאלישק רבן של חסידים, והיו לוקחים מעות אר"י מוילנא והמדינה דליטא וזאמוט, והמנוח המופלג י"א מו"ה נחום מזמוט, ור' אייזיק מגיד דוואראנוי ור' ירמיה מוילנא היו תחת פקודתם. ובבוא שם הרב מוהרמ"מ לא איתדר ליה שמה, ותקע ישיבתו בעיה"ק צפת וגם שם לא היה יכול להיות יחד עם חסידי וואלין, מפני שנוי המנהיגים שבינו לבינם, כי היה נוהג במנהגו רבו רבינו גאון עולם רשכבה"ג הקדוש ר' אליהו החסיד נ"ע מוויילנא יע"א. ורבני הספרדים דפה (צפת) עזרו אותו ויקרבוהו לבית מדרשם. ובימים האלו מושל ופקיד של שתי העיירות האלו היה הרב ר' יצחק אבולעפיא בתוקף ממשלת השר הגביר הצדיק הקדוש ר' חיים פרחי זלה"ה שהיה אז בעכו שאראף של הבאשא (שר האוצר של הפחה) ומושל גדול. רשימות הה"ג ר' ישראל משקלוב אודות התחלת ישוב תלמידי הגר"א בארץ ישראל בפנקס כולל הפרושים בצפת

In the year [5]568 (1807-1808) the late well known Rav HaChasid (the Pious) HaMekubal (the Kabbalist) Moreinu V'Rabbainu (our master and teacher) R. Menachem Mendel, of the city of Shklov, came to the holy city of Safed (*Tzefas*). He originally came to the holy city of Tiberias (*Teveria*), due to the fact that the principle leaders of the Ashkenazic community [in Eretz Yisrael] lived there, as both Tiberias and Safed were of the Kollel (community) of Russian Jews. Their Rav was the renowned R. Avraham, the [former] Rav of Kalisk, the leader of the Chasidim. [At the time,] they were collecting funds for their community from Vilna and the greater communities of Lithuania and Zamut. The late great G-d fearing master and teacher R. Nachum of Zamut, R. Isaac the Magid of Varanoi, and R. Yirmiah of Vilna were under their administration. Upon Rav Menachem Mendel's coming there [to Tiberias], he didn't find the living conditions there suitable for him and he thereupon set up his home in the holy city of Safed (*Tzefas*). But even there, in Safed, he couldn't remain together with the Chasidim of

Volhyn because of the differences of their respective customs, for [R. Menachem Mendel] followed the customs of his master, *Rabbainu HaGaon Olam, Rabban Shel Kol B'nai HaGolah* (our master, the world renown eminence (Gaon), the master of the entire Jewish Diaspora), the holy Rabbainu Eliyahu of Vilna, of blessed memory. - The local Sefardic rabbis helped him and brought him into their *Bais Medrash* (study hall). In that period, the local governmentally appointed ruler of both cities was HaRav R. Yitzchak Abulafia. He was appointed by the noble and wealthy *tzaddik*, the holy R. Chaim Farhi, of blessed memory, who was the finance minister of [Ahmet Jazzar (the Butcher)] Pasha, the great ruler. **The Notes of HaRav HaGaon R. Yisrael of Shklov Regarding the Beginnings of the Community of the Disciples of Gaon of Vilna**

B.

דע כי באמת בער אנכי מאיש וגו', ומה אדם ותדעהו, אך את שפלותי ועניי ראה אלקים והביאני לבית אדמו"ר הגאון החסיד רבן של כל בני הגולה מווילנא כו', וד' נתן לי חן בעיניו ושמשתי אותו בכל כחי, וכל אלו השתי שנים פחות שלישי שהייתי אצלו לא זזתי ממנו, ואחזתיו ולא ארפנו, ולא משתי מתוך אהלו יומם ולילה כאשר הלך הלכתי ובאשר ילין לנתי, ולא זזה ידי מתוך ידו כלל וכלל ופתח הוא לי מפתח החכמה, ואמר לי כמה דברים פתחים יקרים, גם מה שאמר לפני לאחרים, שמעה אזני ותבן, ובניתי על זה בנינים גדולים ועמוקים, והן הן שעמדו לי, וזכותו וזכות אבותי הצדיקים הישרים וזכות עמו ישראל, עמדו לי להביאני ארץ הקדושה, ולקבוע דירתתי בעיה"ק צפת תוב"ב, וקבעתי שמה בעזרת ד' כתי מדרשות לתורה ולתפלה מלאים ספרים. ויקטן זאת בעיניו, והביאני לירושלם עיר קדוש אלוקינו, וגם שם היו הקב"ה ויראיו הן הן רוזני גבאי כו' בעזרי, וקבעתי בעז"ה ביה"מ וביהכ"נ לתורה ולתפלה, ועתה עזרני ד' להוציא את החרבה שבירושלם שהיה של אחינו האשכנזים מימי קדם יותר ממאה שנה בית הכנסת בתוכה ונהפכה לזרים ולנכרים, ונעשה חרבה ושוממה, ועתה ברוב רחמיו וחסדיו הוצאתי מידם. הרב הגאון ר' מנחם מנדל משקלאוו, הקדמה לס' שער הצמצום, הובא בס' תולדות חכמי ירושלם

You should know that truly, "I am more stupid than any man etc." (Proverbs 30:2) and "what is man, that You should take knowledge of him." (Psalms 144:3) However, Hashem saw my lowly state and impoverishment and brought me to the house of my master and teacher, the Gaon and Chasid (pious one), the master of the entire Diaspora, from Vilna etc. and Hashem granted me grace in his eyes and I served [the Gaon] with all of my strength. During this period of two years minus a third (1 + 2/3 years), I didn't move from his side. "I held him, and would not let him go." (Shir HaShirim 3:4) I didn't remove myself from his tent, day or night. Wherever he went, I went. Wherever he stayed over night, I stayed. (See Ruth 1:16) My hand didn't move away at all from his hand and [thereby] he opened up for me the portal of [Kabbalistic] wisdom and told me some precious entryways [into understanding the secrets of Kabbalah]. In addition, my ears overheard that which he said in the presence of others, and I thereby gained discernment. Upon these [foundations] I built great and profound structures. This is what stood at my side (See Ecclesiastes 1:9) together with his merit and the merit of my righteous and upright forebears and the merit of His people, Israel. They stood at my side to bring me up to the Holy Land and to set up my home in the holy city of Safed, may it be speedily rebuilt. I set up, with Hashem's help, *botei medrash* (study halls) for the study of Torah and for prayer, filled with *seforim*. And if that wasn't enough in His eyes, He brought me to the city of Jerusalem, [a city] sanctified by our G-d. And even there, the Holy One, blessed be He, together with those that fear Him, the noble officers [of the charity funds] were there to aid me. I set up, with Hashem's help, a *Bais Medrash* (study hall) and *Bais Haknesses* (synagogue) for the purpose of the study of Torah and for prayer. And now Hashem has aided me to extract the Hurvah in Jerusalem, which has belonged to our Ashkenazic brethren from over a hundred years ago, and which contains a *Bais Haknesses*

(synagogue), and had been turned over to strangers and foreigners and had become a ruin and a place of desolation. And now, in His immense mercy and kindness, I extracted it from their hands. **HaRav haGaon R. Menachem Mendel of Shklov, Preface to the Sefer Shaar HaTzimtzum, quoted in Chachmei Yerushalaim by R. Aryeh Leib Frumkin**

C.

מ"ק אור הגנוז המאור הגדול אור עולם המאיר לארץ ולדרים עליה באור תורתו וחסידותו המקובל הגאון המפורסם בדורו, מו"ה מנחם מענדל זללה"ה אשכנזי, אשר און וחקר ותקן יסודות באה"ק לתורה ולעבודה, וחבר ס' רזי דמהימנותא, עלה בסערה השמימה יום א' דר"ח אדר שנת תקפ"ז לפ"ק. ציון של הרה"ג ר' מנחם מענדל משקלאוו

This is the burial place of the hidden light, the great luminary, the light of the world who illuminated the earth and those who dwell upon it through the light of his Torah and piety, the Kabbalist and Gaon who was renowned in his generation, our master and teacher, Menachem Mendel, of blessed memory, Ashkenazi, who weighed, and sought out (see Ecclesiastes 12:9) and restored the foundations of Torah study and Divine service in our holy land, and authored the *Sefer Rozei d'Heimonusa*. He rose to Heaven in a whirlwind on the first day of the month of Adar, in the year [5]587 (1827). **Epitaph of HaRav HaGaon R. Menachem Mendel of Shklov**

III. Rav Yisrael of Shklov and the Establishment of the Kollel Perushim

A.

זיכני השי"ת ב"ה לראות באור פני המלך בחיים חיותו חצי שנה טרם נתבקש בישיבה של מעלה וזכיתי לשרתו ולהיות כעבד לפני המלך זה עשרים יום לפני גויעתו הרבה פעמים קריתי ושניתי לפניו ולא זזה ידי ממנו עד הלקח נזר תפארתנו מעל ראשינו. ר' ישראל משקלאוו, הקדמה לביאור הגר"א לשו"ע או"ח

Hashem gave me the merit of seeing the light of the face of the king (i.e. the Gaon of Vilna) while he was still alive for a period of a half a year before he was asked to join the Heavenly Academy. I merited to serve as a servant serves a king for the twenty day period before his death. I read Scripture and read Mishna before him and didn't move from his side until finally the crown of glory was taken from our head. **HaRav HaGaon R. Yisrael of Shklov, Preface to the Gaon's commentary to Shulchan Aruch**

B.

והרמ"ם ז"ל שלח שלוחו ר' דוד טעבל ז"ל מאנשי וואלין ואח"כ שלח את הישר ר' אברהם הלוי ז"ל למדינתנו והביא אגרותיו לחוץ לארץ. ויען כי בנסיעתו משקלאב היה מהר"מ עמי קשור נפש ממש ובקש אותי כי בבוא מכתביו למדינתנו לעמוד בעזרתו ולחונן הישוב ולבוא אצלו לארה"ק, וכן היה כי בבאו משולחיו במכתביו דחקוני ואלצוני ולא זזו מחדר למודי עד שהוכרחי לבטל סדרי תורתו ועבודתי, ונסעתי עם השד"ר לוואלאזין אל הרב נוח נפש הצדיק הגאון הר"ח ז"ל אבד"ק וואלין ולהגבירים הרוזנים דק"ק ווילנא ובראש הרה"צ הגביר המפורסם בתורה המנוח מו"ה אריה לייב פעסעלעס והה"ג החריף המנוח ר' חיים ז"ל פאקראיער, והגביר המפורסם בתורה וצדקה מו"ה שמואל חרי"ק נ"י, והה"ג המפורסם מו"ה אבלי הרב דפאסוועל נ"י והגביר הצדיק הזקן המפורסם מו"ה זלמן נ"י ב"ר אורי ז"ל. מה ארבה לספר אם לא יכילו כמה יריעות מה שהיה לנו ביגיעת הגאון דוואלין ובחכמתו המרובה וצדקתו הנפלאה ועזרת הרוזנים הצדיקים הנ"ל עד שהעלנו לכוונן ישוב חדש בפני עצמו להרב מוהר"ם ז"ל שנשלח אליו עוד מאנשי תלמידי רבנו הגאון החסיד נ"ע וליסד

ביהמ"ד פה עיה"ק על שם קדש הקדשים מרן הגאון נ"ע. רשימות הה"ג ר' ישראל משקלוב אודות התחלת ישוב תלמידי הגר"א בארץ ישראל בפנקס כולל הפרושים בצפת

Rav Menachem Mendel, of blessed memory, [first] sent his emissary, R. David Tevel, of blessed memory, a member of the Volhyn community. Afterwards, he sent R. Avraham HaLevi, of blessed memory, to our country [of Lithuania] and carried with him [R. Menachem Mendel's] letters [describing the situation in *Eretz Yisrael*,] to *Chutz L'Aretz* (the communities outside of *Eretz Yisrael*). Since Rav Menachem Mendel was very closely connected to me at the time that he left Shklov to travel [to *Eretz Yisrael*], he asked me to help him [in his fundraising] upon the arrival of his letters and to [also] grace the *Yishuv* (the nascent community in *Eretz Yisrael*) and join him. So it was. When his emissaries came with his letters, they put tremendous pressure upon me and didn't leave the room in which I was learning until I was forced to cancel my schedule of Torah study and Divine service. I [then] traveled, together with the emissaries to Volozhin to the departed *Tzaddik*, the Gaon, R. Chaim, of blessed memory, - and to the noble philanthropists of the holy community of Vilna, headed by HaRav *HaTzaddik*, R. Aryeh Leib Pesseless, a philanthropist who was renowned for his expertise in Torah, and also to our master and teacher, HaRav HaGaon *HaCharif* (sharp minded), the departed R. Chaim Pakrayer, and to our master and teacher R. Shmuel Charik, a philanthropist who was renowned for his expertise in Torah and his charity, may his lamp continue to illuminate, and to the renowned Rav and Gaon, R. Avli, the Rabbi of Passvel, may his light continue to illuminate, and to the elderly *tzaddik* and philanthropist, our master and teacher R. Zalman, may his light continue to illuminate, the son of R. Uri, of blessed memory. How can I begin to elaborate on the details of the efforts expended by the Gaon of Volozhin, his tremendous wisdom and extraordinary saintliness, and the help provided by the saintly aristocracy which led to the founding of a new [distinct] *yishuv* (community) headed by Rav Menachem Mendel, of blessed memory. It would take up too many sheets. Through their efforts, other disciples of the Gaon and Chasid of Vilna, of blessed memory, were sent to him and a *Bais Medrash* (study hall) was established here, in this holy city [of Safed,] named for our most holy teacher, the Gaon, of blessed memory. **The Notes of HaRav HaGaon R. Yisrael of Shklov Regarding the Beginnings of the Community of the Disciples of Gaon of Vilna**

C.

אז בשנת תקס"ט נסע תלמידו (של הגר"א) הרב המובהק המפורסם המנוח מו"ה סעדיה ז"ל מוילנא ובנו של מוהר"מ ז"ל (הוא הה"ג ר' נטע זלה"ה) ומעות שהיו נשלחים לחסידי טבריא ניתן יותר מהחצי להרב מוהר"מ ז"ל ודעימיה ועל חובות הוצאותיו. ואז כתבו אי"ג (אגרות) נפלאות מרוזני וגדולי ווילנא והגאון דוולאזין וגדולי ק"ק מינסק אשר היו בעוזרנו הרבה עפ"י עצת הגאון זצ"ל, וגם מרוזני וגדולי ק"ק שקלאב לרבני קושטאנדינא ולהשר הגביר אור החיים הי"ד ז"ל ולחכמי ורבני הספרדים דפה עיה"ק ולהפקיד הנ"ל בבקשות ופרסום שמו של רבנו הגאון ז"ל ותלמידו הרב מוהר"מ ז"ל והרר"ס ז"ל ודעימיה. אז החל להתכונן הישוב בדוחק רב. בלי בית המדרש רק בשכירות בתים. אחר כך בשנת תק"ע נסע הרב הג' המפורסם מוהר"ח פאקראיער מ"ץ דק"ק ווילנא. וגם אני נסעתי עם כל בני ביתי ועם אבי מורי ז"ל. ובאנו לפה בחדש תשרי תק"ע צפ"ת לפ"ק. ומצאתי פה ערך ארבעים בעלי בתים ק"נ נפשות יקרות. והיו תלמידי חכמים מופלגים ועובדי ד' זקנים יראים שלמים והיה דוחק רב. והרב מוהר"מ ז"ל מנהיג ומכלכל ומפרנס בהשגת הלואות בהכשרים גדולים רק להחיות נפשות שיוכל לישב על משמרת התורה והעבודה. שם

Then, in the year [5]569 (1808-1809), the distinguished and renowned Rav from Vilna, our master and teacher, the late Rav Saadyah, of blessed memory, a disciple of the Gaon of Vilna,

together with [R. Nota,] the son of Rav Menachem Mendel, of blessed memory, traveled [to Eretz Yisrael]. - Of the monies that [would have normally gone] to the Chasidim of Tiberias, more than half were earmarked to be given to Rav Menachem Mendel, of blessed memory, and those that came with him and to pay back the loans that he had made to cover their expenses. It was at that time that amazing letters were sent out from the aristocracy and [rabbinic] leaders of Vilna as well as from the Gaon of Volozhin and the [rabbinic] leaders of the holy community of Minsk, who were a tremendous help for us as a result of the [sage] advice of the Gaon [of Volozhin], of blessed memory, as well as from the aristocracy and [rabbinic] leaders of Shklov. These letters were sent to the rabbanim of Constantinople (Istanbul) and to the minister and philanthropist, the Ohr HaChaim (lit. the light of life, i.e. R. Chaim Farhi,) of blessed memory, may Hashem revenge his death, - as well as to scholars and rabbanim of this holy city [of Safed] and to the above mentioned official, [R. Yitzchak Abulafia]. They contained special requests and served to inform them of the fame of the Gaon of Vilna, of blessed memory, and his disciple Rav Menachem, of blessed memory, as well as his disciple Rav Saadyah, of blessed memory, together with the other disciples that were there with him. It was then that the *Yishuv* (community) [actually] began to be established, but under extreme conditions, i.e. without having [their own permanent] *Bais Medrash* (Study Hall) but rather through the [temporary] use of rented homes. Afterwards, in the year [5]570 (1809-1810), the renowned Gaon, our master and teacher, HaRav Chaim Pakrayer, the halachic authority of Vilna, traveled to Eretz Yisrael [to join the community]. I also traveled there, together with my family and my father, my master, of blessed memory. We arrived in Safed in the month of Tishrei [5]570 (1809). I found here approximately 40 householders and some 150 precious souls. This group numbered amongst them outstanding *talmidei chachamim* (Torah scholars), devoted servants of Hashem, and elderly and G-d fearing men who had reached the heights of perfection. The financial burden, however, was tremendous. HaRav Menachem Mendel, of blessed memory, directed the community and provided them with food and their other needs through obtaining high interest loans. This was only done in order to sustain them that they would be able to completely devote themselves to the study of Torah and to serve Hashem. **Ibid.**

D.

אחר התועדו יחד כל הגדולים והזקנים בבית הכהן הגדול הר"ח פאקראייער המ"ץ דווילנא לעיין על אופן אשר בארץ, איככה יוכלו לפאר ולרומם קרן ישוב כוללנו. ובאותו זמן במדינתנו בחוץ לארץ עדיין לא נחרש ולא נזרע פעולת הצדקה לחיי א"ק מכוללנו. לא ברייסיין ולא בליטא ופרוודהא, כ"א מעט אשר היה מתן דמים הנשפכים על גבי היסוד ונתרועע היסוד ובנין מרופף, אז כל ראשי זקני העדה שמו עלי פניהם בשנה הראשונה שבאתי ויקראוני ויפצרוני, ויאמרו לי: "עליך הדבר מוטל לצאת בצבא למדינתנו לעשות יסודות בהררי קודש, וכאשר מראשית כזאת עשית ויגעת בהתחלת צמח יסוד כוללנו." וגם כי היה כבר עלי ככובד אבן ונטל החול. המשא הכבד הזה לצאת מא"ק אשר [נתקשרתי אליה] ביסורים [ו]געגועים רבים כצמא אלי מים, וחביבה היא ומתוקה לי מכל. וגם חיים (?) עמדה לי ולעזוב כל בית אבי וביתי שהיה לי אז פה. ולמוד הישיבה שקבענו בבית הכהן הגדול: ש"ס בעיון עם שו"ע ובאור הגר"א אשר יגעתי בסדורו והייתי אומר השיעור (עד) [ל]כמה תלמידי חכמים. אבל כבדה עלי דברי בקשתם והכרחם ראיתי כי רב כי רבו ספסלי דבר רב מכוללנו הבאים לאר"י באין מזון ומחיה. שם

Afterwards, all of the great Torah scholars and all of the elderly scholars gathered together in the home of the "*Kohen Gadol*" ("High Priest"), HaRav Chaim Pakrayer, the halachic authority of Vilna, to look into all of the possibilities of how to enhance and elevate our community (*kollel*). At that time, the organized charity efforts on behalf of our *kollel* had not yet been cultivated,

neither in Raaisin (Belarus) or in Lithuania and the surrounding areas. All that had been accomplished up to that time was merely a figurative blood offering which had been poured upon the foundation (*yesod*) of the altar. Now the foundation was shaky and the structure unstable. It was then, within the first year of my arrival, that all of the leaders of the community turned to me, putting tremendous pressure upon me, and said, "It is your responsibility to go back to our countries, [of Belarus and Lithuania,] and wage a campaign to create firm and stable [financial] foundations [for our community], similar to how you had previously expended the effort in the initial stage of the blossoming of the foundation of our *kollel* (community)." Even though they were asking me to accept upon myself the tremendous and weighty burden of taking leave of our Holy Land, to me the dearest and sweetest thing in the world, and, for which I had suffered and had longed for, like someone who suffers from thirst who longs for a drink of water. Furthermore, they were asking me to sacrifice my very source of life, i.e. my father's home and the home that I had established here, [in Eretz Yisrael,] and the learning in the yeshiva that we had set up in the house of the "*Kohen Gadol*" ("High Priest"), [HaRav Chaim Pakrayer], which consisted of the study of the Talmud in great depth together with the study of the *Shulchan Aruch* and the *Biur HaGr'a* (the explanatory glosses of the Gaon of Vilna) for which I had expended much effort in preparing for publication. [In addition,] I gave a regular lecture there for many *talmidei chachamim* (Torah scholars). But it was difficult to ignore their pleas, as it was evident that increasing numbers came to our *kollel* (community) lacking food or any source of income. **Ibid.**

E.

קבענו ביה"מ ששכרנו מקום דירה למדרש, ונקרא על שם מרן רבנו הגאון הקדוש רבן של כל בני הגולה ר' אליהו החסיד נ"ע, ולומדים שם בהתמדה והרב החסיד המפורסם מו"ה סעדיה נר"ו אומר השיעור גמרא ושאר דברים, ויש שם ערך ארבעים בעלי בתים, [היו שם כמו ק"ן נפשות בעת הזאת] ומפני דוחק הספרים ודוחק מקום בית המדרש קבענו ללמוד שיעור בביתי, ובכל יום באים לביתי מופלגי תורה, אודהבי תכלית מלמוד [ר"ל הלכה למעשה ללמוד ולעשות ולא לפלפול], ואנו לומדים שיעור גמרא ושו"ע עם באורי מרן הגאון נ"ע, והרב הגדול החסיד המקובל המפורסם מו"ה מנחם מנדל אומר השיעור. מכתב מהרה"ג חיים בה"ר טוביה כ"ץ מפאקראי ששלח בשנת תק"ע מצפת לוויילנא והוא בספר קריה נאמנה וס' תולדות חכמי ירושלם

We set up a *Bais Medrash* (Study Hall) in a home that we rented out for that purpose and we named it for our teacher, *Rabbainu HaGaon HaKadosh, Rabban shel Kol B'nai HaGolah*, (our master, the holy eminence (Gaon), the master of the entire Jewish Diaspora), *Rabbainu Eliyahu of Vilna*, of blessed memory. We learned there diligently and the Rav HaChasid HaMefursom (the pious and renowned Rav), our master and teacher, Rav Saadyah, may Hashem preserve and bless him, delivered a *shiur* (Torah lecture) in *gemora* (Talmud) and other subjects. There are approximately forty householders, [some one hundred and fifty souls], but because of the lack of [sufficient] *seforim* (books) and the lack of space in the *Bais Medrash* we set up a *shiur* in my home. Everyday, outstanding Torah scholars come to my home, those who possess a burning desire to fully work through the [entire *sugya*] subject matter until they arrive at a final practical halachic ruling (*halacha l'maaseh*). Then we learn a *shiur* in *gemora* together with the *Shulchan Aruch* and the *Biur HaGr'a* (the explanatory glosses of the Gaon of Vilna). Then the *Rav HaGadol HaChasid HaMeKubal HaMefursom* (the great, pious, Kabbalist, and renowned Rav), our master and teacher, R. Menachem Mendel, delivers the *shiur* (lecture). **A letter sent from Safed to Vilna from HaGaon R. Chaim b. R. Tuvia (Kohen Tzedek) Pakrayer, quoted in Sefer Kiryeh Nemanah and Sefer Toldos Chachmei Yerushalayim**

F.

פרי נדבות בני חו"ל נוסד על ב' סעיפים, להחזיק מעמד ישוב הארץ ומעמד התורה, ולכן היתה דרכי חלוקת הנדבה הזאת לפי מספר נפשותם לגולגלותם לפי ערך הברכה הבאה מדי שנה, אולם כל זאת לאיש הלומד תורב ד' והוגה בה יומם ולילה, ואינו מתפרנס משום מלאכה אחרת, כי תורתו אומנתו, אך האיש אשר מלאכתו בידו אפילו תלמיד חכם, או שהוא איש פשוט לא יותן להם רק חצי החלוקה, משום שאף המה מקיימים ישוב הארץ, אך גם זאת רק בפרטים מיוחדים: א) שכל אחד ואחד מלומדי תורה מחויב לבא לבית המדרש, וללמוד שם כל היום. ב) כל ליל ששי המה מחויבים להקבץ יחד ולחלק את הלילה לשתי משמרות, המשמרה הראשונה תלמוד עד אחר חצי הלילה, והשניה עד אור הבקר. ג) בבית המדרש בשעת התפלה אסור לדבר, ולעת הצורך יצא לחוץ וידבר, וכל העובר על זה יוקנס, גם אנשי המדרגה השניה מחויבים לכל הפחות להתאסף אגודות ולהקים חבורות, אשר יהיה להם חק ולא יעבור ללמוד בכנופיא הלכה ואגדה ודברי כבושים ואחר שיעור הנ"ל מחויב כל אחד לומר שיעור תהלים ומעמדות, ולכל הפחות ישהה זאת שלש שעות אחר התפלה. ד) בשבתות ויו"ט מחויבים להתאסף יחד בבית המדרש, וללמוד שם כפי השגת כל אחד, הן בקיץ והן בחורף. רשימות הה"ג ר' ישראל משקלוב אודות התחלת ישוב תלמידי הגר"א בארץ ישראל

The donations which are received from *Chutz L'Aretz* are designed to support two causes: 1) *Yishuv HaAretz*, the settlement of the land and 2) [dedication to] the study of Torah. Therefore, the funds, to the extent that the blessings are forthcoming each year, are divided equally amongst the entire populace. This policy, however, applies only to those that [dedicate themselves solely to] Hashem's Torah and toil in it day and night, and are not supported through any other form of work, the study of Torah being their sole occupation. However, a person who works to help support himself, even though he may be a *talmid chacham* (Torah scholar), or a simple person, [even if he is not presently working,] is only given half of the allotment. Even though these people are fulfilling [the commandment of] *yishuv ha'aretz*, the settlement of the land, [they are not adhering to the other principle upon which the kollel is founded, i.e. total immersion in the study of Torah]. But, in addition, there are additional requirements [in order to be eligible to receive an allotment]: **1)** Every single one of those who study Torah must do so in the [communal] *Bais Medrash* (Study Hall) for the entire day. **2)** Every Thursday night, [the members of the *kollel* that are fully occupied in Torah study] are required to gather together [in the *Bais Medrash* (Study Hall)] and participate in one of either two groups: One that learns [from dusk] until midnight and the other that learns from midnight until dawn. **3)** It is forbidden to talk in the *Bais Medrash* during *davening* (prayers). In the case of an emergency, they should leave the *Bais Medrash* and speak outside. Anyone who violates this rule will be fined. Now even those of the second tier are required to gather together as part of a specific *chaburah*, group, and study together *halacha*, *agadah*, and *mussar*. After the learning session they are also required to recite *Tehilim* and *Maamodos*. They are required to remain in the *Bais Medrash* for at least three hours after *davening* (prayers). **4)** On Shabbos and Yom Tov they are required to gather together in the *Bais Medrash* (Study Hall) and learn there, each according to his ability, both in the winter and in the summer. **The Notes of HaRav HaGaon R. Yisrael of Shklov Regarding the Community of the Disciples of Gaon of Vilna**

IV. Rav Yisrael of Shklov and the Financial Underpinnings of the Kollel Perushim

A.

אז קמתי אני עפר ארץ ישראל בהמנוח המפורסם מו"ה שמואל ז"ל בהצדיק המפורסם מו"ה עזריאל ז"ל. שגם בשנת תקל"ב נסע לירושלם והתחיל ליסד שם ישוב האשכנזים. ונסע לחוץ לארץ והצליח שם ובקושטא ומת בדרך מצוה בק"ק אזמיר בחזירתו. הרהבתי בלבבי והשלכתי נפשי מנגד וצאתי בשלהי חורף תק"ע אחר הפורים לעכו ומשם לקושטא. ומפני השערוריה שלחמו אז הרוסים עם

התגרמים ננעלו שערי הים והוכרחתי לרכוב ביבשה במדבריות והרים גבוהים. רבות נדדתי ועבר מה שעבר . . . ומסכות חרב וצרות רבות הצילנו הרחמן יתברך למען זכותא דרבים. עדי הביאני אל תוך מדינתי אל בית אבינו אבי התעודה, הגאון אור החיים הרב דוולאזין וקרא כל דברי ראשי כוללנו ויחזקני ויעשני בכ"ק. ונסעתי למדינת רייסין. שמה חרשתי ונטעתי פרי עץ חיים יסודות בכל עיר ועיר במדינה. וביני ביני קנו בעיה"ק צפת הבית המדרש הגדול הישן. ושלחו כתביהם אלי למדינתנו שאראה לעשות נדבות עבור הביהמ"ד בית תפלה יקרא על שם החסיד נ"ע. ועל הכל יגעתי ועשיתי והצליח אלקי הארץ בידי ונתקבלתי בשמחה וסבר פנים יפות בכל המדינות. ויאמינו לקול האמת מארץ והבאתי סך מסוים במזומן לידי הרוזנים הגבאים הכוללים דוולנא והבאתי את הגאון דוולאזין לוילנא ועשינו סדר נכון באה"ק ושלחנו השלוח ע"י המנוח הרב חרפי הנגיד מו"ה שמחה ז"ל מוילנא. ואני נשארתי עוד על שנה. רשימות הה"ג ר' ישראל משקלוב אודות התחלת ישוב תלמידי הגר"א בארץ ישראל

Then, I, the dust of Eretz Yisrael, the son of the famed master and teacher, R. Shmuel, of blessed memory, who was the son of the famed *tzaddik*, our master and teacher R. Ezriel, rose, [to the challenge]. (As an aside: R. Yisrael's grandfather, R. Ezriel, had traveled to Jerusalem already in the year 5532 (1772) in order to initiate the formation of a *yishuv* (community) of Ashkenazim but seeing the desperate situation firsthand, thereupon traveled to *Chutz L'Aretz* [to raise funds] and subsequently [made a special effort to collect funds] in the city of Constantinople. After he had successfully [collected the necessary funds], on his way back to Jerusalem he died, enroute, in the city of Izmir, Turkey) I mustered up the courage and threw myself into this undertaking. At the end of the winter, after Purim in the year 5570 (1810) I traveled [from Safed] to Acco and from there [by boat] to Constantinople. Because of the armed conflict that broke out between the Russians and the Turks, the ports of the [Black] Sea were then closed and I was forced to travel by land through deserts and high mountains. I experienced much travail . . . Due to the merit of the community, the Compassionate One saved me from the sword and from many misfortunes and brought me back to my country of origin, to the home of our "father", the "father" of accrediting this project, the *Ohr HaChaim* (the light of life), the Rav of Volozhin. He read through all of the words sent by the leadership of our *kollel* (community) and he strengthened me and enriched me with his holy writings [of recommendation]. I traveled from there to Raissin (Belarus). It was there that I [figuratively] plowed the soil and planted a fruit bearing tree of life, the [financial] foundation that was laid in each city of that country. In the interim, the community acquired the building that became the original *Bais HaMedrash HaGadol* (the large Study Hall) in Safed. They sent me, [while I was in Belarus,] their [progress] reports in order that I [would now] collect on behalf of the *Bais HaMedrash* and synagogue which is named after the *Chasid* [R. Eliyahu, the Gaon of Vilna]. I expended much effort for all of this, and the G-d of Eretz Yisrael blessed me with success. I was joyfully and courteously received wherever I went. They trusted the reports regarding the [needs] of Eretz Yisrael and I was able to bring a large sum of money to the noble trustees of the kollel in Vilna. I [also] brought the Gaon of Volozhin to Vilna and we made a satisfactory arrangement regarding the finances of Eretz Yisrael and we sent the funds through the late Rav HaCharif (sharp-minded), the noble master and teacher, R. Simchah, of blessed memory, from Vilna. I continued to remain there for another year. **The Notes of HaRav HaGaon R. Yisrael of Shklov**

B.

ואז נקראתי לבא לעיר מלוכה ווארשא וחבל ארגוב פלך מדינה זו כי הדפסתי אגרת הכוללות מארץ ישראל ונשלח לשם והגבאים הגבירים דשם שלחו כי משתוקקים לראונתני בעצמי. ונסעתי שמה במכתבי ארץ ישראל והגבאים הרוזנים דוילנא. וגם שם לא שקטתי ולא נחתי ויסדתי יסודות בהרבה קהלות קדושות. ברגלי דרכתתי ובלחיי ופי הרימותי קולי לעורר רחמים על כוללנו ונתקבלי

ברצון. עשיתי פשר עם שלוחי אנשי וואלין מצפת לחלק כל פרי מדינה ההיא גם לכוללנו גם לכולל שלהם לפי נפשות. אז החלה מלחמת הצרפתי והכרחתי לחזור למדינתנו ולגמור הבנין ולשוב לארה"ק. ותרב המלחמה עדי כבש הצרפתי כל מדינת ליטא ורייסין ושכתי לארצנו הקדושה בתוך מערכי המדינות ההנה דרך ווארשא קראקא וויען עיר המלוכה (קושטא). ולא תוכל היריעה ספר הקורות והסכות מנסיעתי דרך יבשה בחורף בקור הגדול. עדי באתי באה"ק שנת תקע"ג. ומצאתי לכל משלחי הרבנים הזקנים ובית אבי בני ביתי בחיים ושלום. שם

I was then called to travel to the seat of government [of the Duchy of Warsaw] in Warsaw, and to other important cities of the realm. This is because I had previously printed the letters sent by the *kollel* from Eretz Yisrael and they were [subsequently] sent out to them. As a result, the philanthropic trustees of that area sent me a message that they personally desired to meet with me. I carried with me [additional] letters from both Eretz Yisrael and from the noble trustees of Vilna. There, too, I didn't stop and rest but rather I laid the foundation [for the continuing support of the *kollel*] in many holy communities. With my feet I walked [from place to place] and with my jaws and mouth I lifted up my voice to arouse compassion for our *kollel* and [my pleas] were readily accepted. I was also able to effect a compromise between the emissaries of the Volhynia (Chasidic) community of Safed to divide all of the income coming from [the Duchy of Warsaw] equally amongst all of the members of both communities. Just at that time, the war initiated by France began and I was forced to return to our country [of Lithuania] and to finish up, from there, the work of forming a financial infrastructure [for the *kollel*] and to return to Eretz Yisrael. The war became more intense, ultimately resulting with the conquest of Lithuania and Belarus [by the French]. I returned to our holy land in the midst of battling armies. I traveled first to Warsaw, then Cracow, then Vienna, and finally Constantinople. I cannot begin to relate all of the events and related incidents that occurred on my trip, as I traveled overland in the bitter winter cold, until I finally arrived in Eretz Yisrael in 5573 (1812-1813). I discovered [to my delight] that all those who had sent me on this mission, the Rabbanim, elders, my father's house and my own home, were still alive and in good health. **Ibid.**

V. The Plague

A.

(1) ויהי בימי בואי – אז היתה מוצאי שביעית – עלה מות בחלונינו דבר המות באפל יהלך. ותחל בעכו בשוכי דרך שם וזרזתי ושלחתי מפה את הזקן וישר מו"ה יחיאל מקריסטשוב שד"ר שם קבלות לחוץ לארץ. ואחר כך החל הנגף הכבד פה העירה. והיינו גרים לא ידענו ענין ההסגר והשמירות ונתקיים ותעשה האדם כדגי הים ר"ל. והרב מוה"מ ז"ל ברח בין הרי מדבריות בארץ ישראל והרבה מזקנים והתלמידי חכמים ברחו ירושלימה וגם אני אחריהם נסעתי שמה עם כל בני ביתי. ובדרך מתה עלי אשת נעורים אשתי הראשונה. ואקברנה בעיר הקודש. גם הרב ר' סעדיה נסע לשם. ועמדנו חוץ לעיר וגם שם היתה מכת המגפה ר"ל. ונכנסנו לעיר נלקיתי בכפלים לוקן מחמדי עיני בניי בנותיי וחתני. ואבי ואמי נפטרו בצפת כאשר נזכרתי בהקדמת ספר בית ישראל (פאת השלחן) שזכיתי לחבר ולהדפיס בפה עיה"ק (צפת) ונשארתי עם בתי מרת שינדיל תי' (נפטרה בשנת תרל"ב) אשת חתני הרב החריף המפורסם מו"ה ישעיהו (ברדקי) נר"ו הממונה דכוללנו בעיה"ק ירושלים. שם

Shortly after I arrived, however, this [by the way] was the year after the Shemitta year, (a time associated with tragedy), that death struck within our homes (lit. windows) in the form of the plague that creeps in the dark (see Psalms 91). It had just broken out in [the port of] Acco, at that time that I had arrived there. Thereupon, I quickly sent Rav Yechiel of Kristchuv, a rabbinic emissary, back to *Chutz L'Aretz* (outside of Eretz Yisrael) with [the necessary] receipts [to the

donors]. Subsequently, the plague, in a severe form, broke out here [in Safed]. At the time we were new immigrants and weren't familiar with quarantine and other measures of prevention. We were made the subject of the passage from Scripture (Habakuk 1:14), "And do you make men like the fishes of the sea" (that are so vulnerable - see Avodah Zarah 3b), may Hashem protect us. HaRav Menachem Mendel, of blessed memory, fled to the area between the mountains of the wilderness of Eretz Yisrael. Many of the elders and *talmidei chachamim* (Torah scholars) fled to Jerusalem. I, too, fled there together with my entire family. On the road, the wife of my youth, my first wife, died and I buried her in (adjacent to) the holy city. HaRav R. Sadyah also traveled there. We stayed outside the city, but the plague broke out there as well, may Hashem protect us. After we had entered the city, I was then doubly struck as sons, daughters and a son-in-law, the darlings of my eyes, passed away. My father and mother passed away in Safed, as I mentioned in the preface of the *Sefer Bais Yisrael (Pa'as HaShulchan)*, which I merited [years later] to publish here (in the holy city of Safed). I remained with my daughter Shaindel, may she live a long life (she passed away in the year 1872), the wife of my son-in-law, the renowned sharp minded Rav, our master and teacher, R. Yeshayahu (Bardaki), may Hashem protect him, who is presently the appointed leader of the our *kollel* (community) in Jerusalem. **Ibid.**

B.

ואחר כך שבתי לגליל הקדוש ועלי נקרא: אל תקראו לי נעמי וגו'. והזקנים והתלמידי חכמים עלו הלכו עדרים עדרים ר"ל. כ"א מצאתי בחיים את הרב החסיד מוהרמ"מ ז"ל. ואז התגברנו להקים הישוב. אני נשאתי פה את אשתי הצנועה בת גדולים בת הרב המופלג הזקן הו"ה דוד בהגאון הרב דיאמפולי, ואז עבר עלינו הוות השני הקשה. שם

Afterwards, I returned to the holy Galilee. The verse (Ruth 1:20), "Don't refer to me as *Na'ami* (the pleasant one) but rather *Marah* (the bitter one) for the Almighty has dealt very bitterly with me," could well be applied to me. The [entire elite group of] elders and *talmidei chachamim* (Torah scholars) passed away, a few at a time, [during this plague]. The only one I found to be alive was Rav Menachem Mendel, of blessed memory. [Despite all of this,] we then mustered the courage to rebuild the *yishuv* (the community). [Soon afterwards,] I married my modest wife, a descendant of great Torah scholars, the daughter of HaRav HaGaon R. David, the son of the Gaon, the Rav of Yampoli. It was then, however, that a second wave of death came over us. **Ibid.**

C.

ואח"כ בשנת תקע"ד חזרה המגפה ר"ל בגליל הק' ועברו גם עליה יסורין וסכנות נפשות וכחולי המסוכן הנז' נטתה למות ושמע ד' לקול בכייתנו וזכות אבות' עמדו שב"ה קמה וגם נצבה מחולי'. הקדמה לס' פאת השלחן מהרה"ג ר' ישראל משקלאב

Afterwards, in the year [5]574 (1814) the plague returned, may Hashem protect us, in the holy Galilee. [My new wife] also experienced much suffering and hovered near the edge of death. Hashem heard the voice of our cries and together with the merits of our forefathers, she, thank G-d, survived. **Preface to Pa'as HaShulchan, R. Yisrael of Shklov**

D.

וכארי התחזקתי ומכל הצרות כי נפלתי קמתי בעזרת עוזר ישראל. ושלחנו שד"ר לחוץ לארץ ויגעתי במכתבי להקים שיהיה סדר חלוקת נפשות כוללנו על פי סדר הרוזנים הצדיקים הגבאים הכוללים דווילנא כפי הברכה שעולה בכל שנה למען יהיה בשלום ובמישור ובאמת. רשימות הה"ג ר' ישראל משקלאב אודות התחלת ישוב תלמידי הגר"א בארץ ישראל

Like lions we strengthened ourselves. [Although] we fell, we rose again with the help of the Helper of Israel and sent emissaries to *Chutz L'Aretz*. I spent much effort in writing [to the trustees] that the apportionment of the funds of our *kollel* (community) should be in accordance with the arrangement that was [previously] made through the noble and righteous trustees of Vilna for the *kollels* (communities), in accordance with the amount (lit. blessings) that is collected, so that it be done in peace, uprightness, and integrity. **The Notes of HaRav HaGaon R. Yisrael of Shklov Regarding the Beginnings of the Community of the Disciples of Gaon of Vilna**

E.

והיה לי יגיעות רבות כי היה פה מי ומי שעכבו בדבר, והגאון מוהר"ח דוולאזין היה בעוזרי, וקמה אלומתו וגם נצבה, וככה הוקבע שמה לדורות. ואז שלחו הרוזנים כל ברכת מדינתנו על ידי הרב המופלג המנוח מו"ה זלמן שפירא. ומפחד שמע לכל העובר פה מהמגפה ר"ל לא שלח אלא מעט מעט. והשאר הלוח בקושטא. ויתן על מסחר חטים בספינה והלך לאיבוד והכרחנו פה ללוות ולכלכל החיים שיהיו, ולא ימותו ברעב. וכל שתי שנות המגפה הוכרח הרב מהר"מ ז"ל ללוות על המחיה ועל הכלכלה. ואחרי כן הכריחוני כל הכולל ויפצירוני שאהיה גם כן מנהל וממונה ככתוב (בפנקס הכולל) בדף כ"א לשון ההסכמה שם: "הן עתה בהתאסף יחד יחידי כולל שלנו אשר רבים שתו משפט קדושת דינו יתברך ותבער בבית יעקב כו' הטובים שבנו אבדנו. זקננו הצדיקים הלכו למנוחות ועיני עדתינו מנויי הגבאים רובם נתבקשו לשיבה של מעלה ויחידי סגולתנו פלטת בית סופרים רוצים להסיר שכמם את עניני הכולל, לכן עלה במוסכם ישיבה שיש עמה סמיכה, סמיכת חכמים עשויה באמת וישר לברר הנהו ארבעה מטיבי לכת ה"ה: הרב המאוה"ג החסיד המפורסם מוהר"מ ב"ב (ברוך בענדיט), והנהו תרי אחי הרבנים המופלגים חריפים ובקיאים יראים ושלמים נגידי מפורסמים מו"ה יעקב קאפל וכבוד מו"ה שמחה בנ' הרב המפורסם מו"ה בנימין. וה"ה הרב הגודל כבוד מו"ה ישראל במו"ה שמואל הי"ו. כי ידענו גם ידענו כי באמונה יעשו. ובאנו על החתום יום ה' ב' חול המועד פסח תקע"ד תעה"ק צפת ת"ו (וחתמו על זה יותר מארבעים איש). והיה לי יגיעות רבות וצרות אשר עברו עלינו מיתר אחינו. והיו לנו וכוחים רבים בפני הגביר הנ"ל (ירמז על הגביר אור החיים פרחי הנ"ל) אז בתחלת תקע"ו בחדש מרחשון נסע הרב מוהר"מ ז"ל וכל בני ביתו וקבע דירתו בעיה"ק ירושלם ת"ו. ויניחנו פה להיות משגיח ומנהל עם הממונים הנגידיים הבאים פה המופלג מו"ה צבי הירש מזעזמיר ומו"ה משה געצילס מווילנא והרר"ז שפירא ז"ל. כנזכר לעיל דף כ"ג חתימת הרב מוהר"מ ביום צאתו מפה עיה"ק (שם נזכר שהאחים הרבנים צנתרי דדהבא הנז"ל הלכו לעולמם במשך הזמן ההוא וכמו שכתוב שם: "כעת בראותנו כי שמים לוקחו מאתנו האחים הרבנים נוחי נפש הסכמנו במקום כבודם למנות הני תרי צנתרי דדהב וכו'). ובצאתו (הרב מוהר"מ ז"ל) מגליל, עשה חשבון והניח פה חובות הכולל שנים וארבעים אלף גרוש כהרשום לקמן דף קס"ה מי ומי (החובות) מהלכים ועומדים. (ז"ל שם: משנה תקס"ח שבא הרה"ח המפורסם מוהרה"ה ז"ל עד צאתו ועלייתו לירושלם בחדש חשון תקע"ו, עלו החובות שנים וארבעים אלף גרוש מסבות הכתובות: עיקרן שטרם הליכתו ליסד מוסדות בהררי קדש לא באו שופע ההכנסות ממדינתנו וגם בשובי הנה היו בשנת תקע"ג תקע"ד מגפות ר"ל והמובא לפה היה עדיין מעט בתחלה, והעולים מכוללנו פה רבו עדי עלו מנין תס"א נפשות כמנין אתכם, ורבה ההוצאה לכלכלם ולהצילם, וליתן גם לפקדי הספרדים ובעבור עלילות המלשין הוכרחנו לשלם ששה אלפים גרוש, והרב הנ"ל ודעימיה הוכרחו ללוות בנשך אוכל על מחייתם ולגדל היתומים ולתת את היונקי שדים אחרי מות אמם למניקות). ובשנת תקע"ז מתה אשתו של מור"ז שפירא ונסע הוא ירושלימה ויקבע דירתו שמה ואותר אני לבדי על הנהגת גליל הקודש עם הממונים הנ"ל שהיו לי לעזר מעט. שם

I had many difficulties, as there were several people who attempted to prevent this from happening. The Gaon R. Chaim of Volozhin, however, was there to help me and I was successful

(lit. my sheave arose and remained standing) and this arrangement remained in place for generations. Subsequently, the noble trustees sent all of the blessings (collected funds) from our country [of Lithuania] through the exceptional Rav, of blessed memory, our master and teacher R. Zalman Shapiro. Because he was frightened by the reports of all of those who passed through here about the plague, may Hashem protect us, he only sent a small amount [of the funds to us through an emissary]. The rest he invested in wheat which was being transported in a ship which, [unfortunately,] subsequently sank. As a result [of this loss], we were forced to borrow [on interest] in order to provide food and other needs and insure our survival. During the two years of plague (1813-14), Rav Menachem Mendel of Shklov, of blessed memory, was forced to borrow money to care for our physical needs. Subsequently, the entire *kollel* forced me, after much pleading, that I, too, would lead and be appointed, as is stated [in the *pinkus* - record book of the *kollel*] on page 21. . . . [Those appointed were R. Menachem Mendel of Shklov, the two exceptional brothers, R. Yaakov Kopel and R. Simcha, the sons of our master and teacher R. Binyamin, and R. Yisrael of Shklov. This was signed on Chol HaMoed Pesach by more than forty signatories.] We experienced many difficulties from my other brethren and we had many debates in the presence of the above named philanthropist, [R. Chaim Farhi]. It was then, at the beginning of [5]576 (1815), in the month of Marcheshvan, that Rav Menachem Mendel, of blessed memory, and his entire family, left [Safed] and moved to the holy city of Jerusalem, leaving me here as the supervisor and leader together with newly appointed men of stature, R. Tzv Hirsch of Zezmir and our master and teacher, R. Moshe Getzil's of Vilna and R. Zalman Shapiro, of blessed memory, as is recorded on page 23 [of the *pinkus*] which was signed by Rav Menachem Mendel of Shklov on the day that he left for Jerusalem. (In the record book it is also stated that the previously named brothers passed away during this time.) When Rav Menachem Mendel left, he made a calculation that the debts of the *kollel* amounted to 42,000 *grush* (piasters), all of which were carefully marked. The principle reason for all of these debts was due to the fact that prior to his leaving the flow of support from our countries was reduced. Also, during my return here, in the years 5573 and 5574, there was an outbreak of the plague and very little money arrived here, [from overseas]. In addition the numbers of our *kollel* grew to 461 souls . . . and the expenses to support and protect them increased. It was also necessary to share some of the funds with the leaders of the Sefardic community. We needed to pay 6,000 *grush* to protect ourselves from the slander of the *malshin* (maligner). The above named Rav needed to borrow these funds on interest in order to provide the community with food, to raise orphans and provide them with wet nurses in the wake of the death of their mothers. In the year [5]577 the wife of R. Zalman Shapiro died, and he moved to Jerusalem. I was left here alone to lead the community in the Galilee. The other appointees were of little help. **Ibid.**

F.

לנזר תפארת והוד. הגאון הגדול המפורסם, נשיא אלקים בארץ נכוחות נ"י ע"ה פ"ה כקש"ת מו"ה ישראל נ"י, בעה"מ ס' תקלין חדתיך, פקיד נגיד אלוקים, על כולל פרושים דק"ק צפת תוב"ב. שו"ת חתם סופר חלק ה (חו"מ) סימן יב

To the splendid and majestic crown, the great and renowned Gaon, the prince of G-d in the land of uprightness, the lamp of Israel, the pillar of the world, the pride of the generation, the glory of the sanctity of His holy name, our master and teacher, Yisrael, may his lamp shine forth, . . . the G-dly officer and leader of the *kollel Perushim* in Safed. **Teshuvos Chasam Sofer, 5:12**